

Granskning av projektmedel 2006

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Västra Götalandsregionen har Öhrlings PricewaterhouseCoopers granskat sjukhusledningens rutiner och system avseende projektmedel under 2006 vid Skaraborgs Sjukhus (Skas).

1. Sammanfattning

Bakgrunden till granskningen är att Skas per årsskiftet 2006 hade ej avslutade projekt till ett sammanlagt nettovärde i balansräkningen på drygt 21 mkr.

Granskningen har haft två syften dels att översiktligt kartlägga vad projektmedel använts till med särskild uppmärksamhet på om det förekommit förtroendekänsliga transaktioner och dels bedöma om sjukhusledningen har tillräckliga instrument för att förvissa sig om statusen på den interna kontrollen för projektmedel.

Substantester har gjorts av de tre största projekten. Övergripande kartläggning har skett av rutiner och instruktioner för redovisning, dokumentation och uppföljning av projektmedel. Detta har skett genom insamling och genomgång av regionens och sjukhusets egen dokumentation samt genom intervjuer.

Vid granskningen har konstaterats att blanketten ”underlag för upplägg av projekt” saknas vilket innebär att det inte är möjligt att analysera bokförda kostnader och intäkter mot ursprunglig projektbudget. Vidare har konstaterats att två av projekten inte överensstämmer med regionens definition av projekt.

Alla projekt skall ha en projektplan. Vidare skall projektansvarig utses, tidsperiod för projektet fastställas samt projektets finansieringssätt anges.

Enligt förvaltningen finns idag inga rutiner som säkerställer att avdelningens resultat inte belastas med kostnader som avser arbete utfört i projektet.

För de utvalda projekten har följande granskningsinsatser gjorts, genomgång av projektbeskrivning, bedömning av respektive avdelnings rutiner, översiktlig analys av bokförda kostnader på utvalda huvudbokskonton samt stickprovsmässig verifiering av bokförda väsentliga kostnader mot underlag.

Vid granskningen har konstaterats att kostnader bokförts i projekten utan att vi kunnat finna något underlag som utvisar sambandet mellan kostnaden och syftet med projektet. Som exempel kan nämnas att i ett av projekten har kostnadsbokförts inköp av elektronisk utrustning trots att slutlig fakturering av projektet erhållits. Någon intäkt avseende försåld elektronisk utrustning finns

ej. Ansvarig för ett projekt har erhållit arvoden. Enligt tidrapport avser ersättningen arbete med studiepatienter. Attesterad tjänstgöringsuppgift finns. Däremot saknas underlag som utvisar att ersättning skall utgå och med hur mycket. Vidare saknas avtal med några finansiärer av projekt.

2. Bakgrund

Skaraborgs Sjukhus redovisar i sina balansräkningar fordringar och skulder för icke avslutade projekt. Vid granskning av bokslut har synpunkter framförts på brister i hanteringen och att regionens anvisningar inte följs.

- Per årsskiftet 2006 hade Skaraborgs Sjukhus 136 ej avslutade projekt till ett sammanlagt nettovärde i balansräkningen på drygt 21 mkr.

3. Syfte

Att översiktligt kartlägga vad projektmedel använts till under 2006 med särskild uppmärksamhet på om det förekommit förtroendekänsliga transaktioner och att transaktionerna beaktat regelverk för skatter, avgifter och regionens/styrelsens styrdokument.

Bedöma om sjukhusledningen har tillräckliga instrument för att förvissa sig om statusen på den interna kontrollen för projektmedel.

4. Avgränsning

Granskningen är avgränsad till Skaraborgs sjukhus och år 2006. Substantester görs för de tre största projekten i kronor räknat för 2006.

5. Rutiner och instruktioner för projekt

Övergripande kartläggning har skett av rutiner och instruktioner från sjukhusledningen för redovisning, dokumentation och uppföljning av projektmedel.

Detta har skett genom insamling och genomgång av regionens och sjukhusets egen dokumentation samt genom intervjuer.

5.1 Skaraborgs Sjukhus

Enligt förvaltningen fanns det ingen instruktion avseende redovisning och dokumentation av projektmedel under 2006.

Förvaltningen har dock tagit fram en blankett ”Underlag för upplägg av projekt” som utgör underlag vid upplägg av projekt i redovisningen. Av denna framgår syfte, projektansvarig, finansiering, arbetsplats, om projektmedel ska användas till investeringar samt projektbudget. Vid vår granskning har vi konstaterat att denna blankett använts endast i ett fall av tre granskade.

I samband med årsbokslut skall även blanketten projektavstämning fyllas i. Av blanketten skall framgå bokförda intäkter och kostnader i projektet samt projekttid. Vid vår granskning har vi funnit att blanketten har använts i samband med årsbokslut för samtliga granskade projekt.

5.2.1 Definition av projekt

Enligt en av Skaraborgs Sjukhus framtagen anvisning under 2007 avseende ekonomisk hantering av externt och inomregionalt finansierade projekt framgår att Västra Götalandsregionens definition av projekt lyder: ”En till omfattning och färdigtidpunkt bestämd aktivitet av engångskaraktär i syfte att uppfylla ett i förväg överenskommet resultat.”

”För att redovisas som projekt ska det finnas någon handling – t.ex. projektplan – som närmare reglerar projektets åtagande, organisation, finansiering och ansvar. För den ekonomiska redovisningen krävs att projektansvarig utses, att tidsperioden för projektet fastställs samt att projektets finansieringssätt anges. Dessa uppgifter anges på särskild blankett vid upplägg av projektnummer i ekonomisystemet.”

”När ett projekt avslutas passivsätts projektnumret i ekonomisystemet och eventuella överskott/underskott från projektet intäkts-/kostnadsförs i verksamheten. *Det är inte tillåtet att balansera medel från avslutade projekt över årsskiftet.*”

Vidare framgår det:

”Grundregeln är att ett projekt skall bära sina kostnader och målsättningen är att kostnaderna så långt som möjligt skall direktbokföras projektet.”

”Lönekostnaderna skall i möjligaste mån styras om via lönesystemet.”

”De kostnader för medicinsk service och förbrukningsmaterial som uppstår i projektet skall kostnadsföras på projektet.”

”Projektets intäkter skall matchas mot projektets kostnader. Projektansvarig ansvarar för att underskott inte uppstår i projektet.”

”Ett projekt avslutas när projektets löptid utgått.”

6 Granskning av projekt

Urvalskriteriet för att få fram de tre största projekten har varit de projekt med största totala bokförda kostnaderna på huvudboksnivå under 2006.

De tre största projekten under 2006 är nr 4521 kardiologi, 4575 register njur-medicin och 5123 stroke.

Följande granskningsinsatser har utförts för de utvalda projekten.

- Genomgång av projektbeskrivning och förutsättningar såsom t ex tidpunkt för start och avslut, resultatredovisning etc. Översiktlig analys av kostnader och intäkter mot projektbudget. Intervju med ansvarig tjänsteman inom administrationen.
- Bedömning av respektive avdelnings rutiner för de tre utvalda projekten med avseende på fördelning mellan avdelningens driftskostnader och projektkostnader.
- Översiktlig analys av bokförda kostnader 2006 på utvalda huvudbokskonton med bedömd störst risk för felaktigheter avseende skatter, avgifter och gilla kostnader. Utgångspunkt är att bokföring i projekten skett på rätt huvudbokskonto.
- Stickprovsmässig verifiering av bokförda väsentliga kostnader mot underlag såsom fakturor mm.

7 Resultat av genomförd granskning

I det följande lämnas redogörelse per projekt för noteringar av vikt vid granskning av bokföring och rutiner avseende projektredovisningen.

Kostnader, som bokförts i projekten enligt nedanstående redogörelse, kan ha varit avstämda inom förvaltningen rent formellt utifrån ekonomi- och personalstrategisk synpunkt. Vid granskningen har dock inte kunnat verifieras att kostnaderna överensstämmer med ändamålen i projektplanerna.

7.1 Projekt nr 4521 Kardiologi

7.1.1 Projektbeskrivning

Av projektavstämningen per 2006-12-31 framgår att syftet med projektet är att ”stödja forskning och utveckling på kardiologen”.

Avsaknaden av blanketten ”underlag för upplägg av projekt” innebär att det inte är möjligt att analysera bokförda kostnader och intäkter mot ursprunglig projektbudget. Projektet består av flera delprojekt (aktiviteter) vilket inte överensstämmer med regionens anvisning avseende ekonomisk redovisning av projekt.

Enligt uppgift från förvaltningsekonomen på område MP, har kostnader och intäkter för ett flertal olika projekt bokförts under detta projektnummer (4521). Per 2006-12-31 fanns tre aktiva projekt med arbetsnamnen Assert, Inspire Me och Chronic Lead study. Under verksamhetsåret 2006 har projekten med arbetsnamnen Idealstudien och Cure 1 + 2 avslutats.

Enligt avtal daterat våren 2006 framgår att projektet Inspire Me skall erhålla ersättning från Sanofi-Synthelabo AB och enligt brev daterat 070731 framgår att projektet Chronic Lead skall erhålla ersättning från Medtronic Bakken Research Center B.V. Avtal saknas med en finansiär för en del av projektet.

7.1.2 Granskning av kostnader i avdelningen

Vid vår granskning har vi inte noterat att några kostnader för projektet bokförts i avdelningens räkenskaper för driften.

Projektet har under 2006 inte belastats med kostnader från lönesystemet Palett.

Enligt uppgift från förvaltningen finns idag inga rutiner som säkerställer att avdelningens resultat inte belastas med timmar eller andra kostnader som avser utfört arbete i projektet.

7.1.3 Översiktlig analys av bokförda intäkter och kostnader

7.1.3.1 Intäkter

- Ersättning har erhållits från Hjärtfonden med 750.000 kr. Vid vår granskning har vi efterfrågat avtal eller fakturaunderlag som förklarar ersättningen. Något sådant fanns inte i projektpärmen vid granskningstillfället. Pärmen har numera kompletterats med avtal.
- Fyra ersättningar på totalt 262.345 kr har erhållits från Medtronic Bakken Research Center B.V. Erhållet belopp överensstämmer inte med den i brev överenskomna summan om EUR 9.440. Enligt uppgift vid granskningstillfället från förvaltningsekonomen på område MP, saknas avtal.

Projektansvarig uppger dock att avtal finns och komplettering kommer att ske.

7.1.3.2 Kostnader

- I projektet har bokförts kostnader avseende två utbildnings- och jubileumsresor till London. Totalt har 111 personer deltagit i utbildningen enligt deltagarförteckning. Kostnaden för resorna uppgår till 807.250 kr. Här ingår ett kvällsarrangemang på 64.855 kr. Vid vår granskning har vi inte funnit underlag som utvisar vad utbildningen omfattar, syftet med utbildningen, vem som varit kursledare eller underlag utvisande betald kurslokal. Dessa uppgifter framgår inte heller av programmet för resan.

Av programmet framgår att utbildningen omfattar totalt tolv timmar per deltagare fördelat på tre timmar dag ett, sju timmar dag två och två timmar dag tre. Ingen utbildning har skett dagen för hemresa. Enligt skatteverkets regler bör en kurs omfattas av minst sex timmar effektiv konferenstid per dag för att inte behöva förmånsbeskattas av respektive deltagare. Vidare kan vi konstatera att kursplanen inte är tillräckligt utförlig för att uppfylla Skatteverkets normer. I kursplanen står ”Team work” utan någon närmare precisering av aktivitet.

- I projektet har kostnadsförts 129 st svarta fleecvästar, modell ”Walter”, till en kostnad av 38.539 kr. Vid vår granskning har vi inte funnit något underlag utvisande sambandet mellan västarna och syftet med projektet.
- Ett restaurangbesök på Scandic Billingen 2006-12-11 har bokförts i projektet till en kostnad av 38.985 kr. Vid granskning av underliggande nota framgår att besöket avser mat och dryck för 113 personer. Enligt notering på fakturan avser restaurangbesöket avslut på jubileumsåret. Vid vår granskning har vi inte funnit något underlag utvisande sambandet mellan restaurangbesöket och syftet med projektet.

7.2 Projekt nr 4575 Register njurmedicin

7.2.1 Projektbeskrivning

Av projektavstämning per 2006-12-31 framgår att syftet med projektet är att ”utveckla en nationell registrering av dialys och transplantationsverksamheten i Sverige”. Finansiär är Socialstyrelsen. Projektet överensstämmer inte med regionens anvisning avseende ekonomisk redovisning av projekt.

Avsaknaden av blanketten ”underlag för upplägg av projekt” innebär att det inte är möjligt att analysera bokförda kostnader och intäkter mot ursprunglig projektbudget.

Enligt uppgift från ekonomifunktionen, är projektet per definition inget projekt utan ett sätt att periodisera intäkten från Socialstyrelsen för att matcha kostnaderna i projektet.

7.2.2 Granskning av kostnader i avdelningen

Vid vår granskning har vi inte noterat att några kostnader för granskat projekt bokförts i avdelningens räkenskaper för driften.

Lönekostnader har bokförts i projektet. Enligt uppgift från förvaltningen finns idag inga rutiner som säkerställer att avdelningens resultat inte belastas med timmar som avser utfört arbete i projektet. Projektansvarig skall, enligt förvaltningen, månadsvis göra en rimlighetsbedömning av bl.a. nedlagda lönekostnader i projektet. Lönekostnaderna skall ställas i relation till planerade timmar i projektet.

7.2.3 Översiktlig analys av bokförda intäkter och kostnader

7.2.3.1 Intäkter

- Ersättning har erhållits från Socialstyrelsen med 600.000 kr för genomförandet av projektet. Vid vår granskning har förvaltningen inte kunnat presentera något avtal eller fakturaunderlag avseende 2006 års ersättning. Förvaltningen hänvisar till ett brev från Socialstyrelsen 2002.
- Utöver ersättning från Socialstyrelsen har ersättning erhållits med 20 000 kr vardera från Wyeth Lederi, Genzyme, Baxter Medical, Gambro Lundia, Fresenius Medic, Abbott Scandinavia, Astellas Pharmacia och Amgen AB. Några avtal som visar vad dessa ersättningar om totalt 160.000 kr avser finns inte.
- Ersättning har även erhållits från SU/Område Sahlgrenska med 30.000 kr. Något avtal som visar vad denna ersättning avser finns inte.

7.2.3.2 Kostnader

- För att genomföra projektet har en person anställts. Anställningsavtal finns som utvisar tjänstgöringsgrad samt månatlig ersättning. Förutom ersättning för nedlagd tid har utbetalning skett av arvode om 10.000 kronor vid två tillfällen. Uppdragen för utbetalning är undertecknade av ordförande i Svenskt register för aktiv uremivård. Enligt uppdraget avser arvodet extra arbetsinsatser och overtidsarbete. Vid granskning av lönespecifikationer framgår det att overtidsersättning även utbetalts i juli via ordinarie lön. Något protokoll från Svenskt Register för Aktiv Uremivård utvisande beslut om extra utbetalning har vid vår granskning inte framkommit.
- Ersättningar har utbetalts till tre personer som har egna företag med totalt 106.228 kr. Två av dessa personer har under 2006 varit ansvariga för projektet. Vid granskning av underliggande fakturor framgår att vederbörande

personer innehar F-skattebevis. Ingen av personerna har under 2006 varit anställda inom VGR.

7.3 Projekt nr 5123 Revolution

7.3.1 Projektbeskrivning

Av underlag för upplägg av projekt framgår att syftet med projektet är att undersöka effekt och säkerhet av läkemedel som förebygger venösa trombosser/embolier hos patient som genomgår höft- samt knäplastiker. Av underlaget framgår att finansiären är Boehringer- Ingelheim och att viss del av projektmedlen kommer att användas för investeringar.

Avtal finns med Boehringer-Ingelheim daterade 041210 respektive 050823. Av avtalen framgår att projektet, för rätt inkluderade valida personer som genomfört studiens samtliga besök, erhåller ersättning med 43.500 kr/patient respektive 36.500 kr/patient. Ersättningen utbetalas mot specificerad faktura inom sex månader efter studiens slut, under förutsättning att all studiedokumentation är komplett ifylld och prövaren i övrigt efterlevt sina åtaganden.

7.3.2 Granskning av kostnader i avdelningen

Vid vår granskning har vi inte noterat att några projektkostnader bokförts i avdelningens drift. Enligt uppgift från förvaltningen finns idag inga rutiner som säkerställer att avdelningens resultat inte belastas med timmar som avser utfört arbete i projektet. Projektansvarig skall, enligt förvaltningen, månadsvis göra en rimlighetsbedömning av bl.a. nedlagda lönekostnader i projektet. Lönekostnaderna skall ställas i relation till planerade timmar i projektet.

7.3.3 Översiktlig analys av bokförda intäkter och kostnader

7.3.3.1 Intäkter

- Ersättning har erhållits från Boehringer-Ingelheim med 871.250 kr vilket överensstämmer med projektavstämningen samt avtal. Under året har två fakturor utfärdats varav en avser slutlig fakturering av projektet. Denna har utfärdats 2006-08-29. Detta torde tyda på att projektet har avslutats och att detta då skall avslutas i räkenskaperna. Så har inte skett.
- Ersättning har även erhållits från Astra Zeneca med 128.080 kr. Enligt fakturaunderlaget avser beloppet ersättning för klinisk prövning. Vid vår granskning har vi inte funnit något avtal med Astra Zeneca eller att bolaget förekommer i någon projektavstämning eller underlag för upplägg av projekt.

- Ytterligare intäkter har erhållits från Bayer Health Care med 422.451 kr. Enligt fakturaunderlaget avser beloppet ersättning för record 1 studien. Vid vår granskning har vi inte funnit något avtal med Bayer Health Care eller att bolaget förekommer i någon projektavstämning eller underlag för upplägg av projekt.

7.3.3.2 Kostnader

- Projektet har belastats med kostnader för ost, frukt, bröd och tårter till en total kostnad om 67.383 kr. Av fakturanoteringar framgår det att kostnaden avser gemensam fika till all personal.
- I projektet har kostnader bokförts avseende vårfest för personalen, avslutningsfest för projektet "Revolution" samt julbord uppgående till ett totalt belopp om 34.838 kr. Av notering på fakturan från Skara Stadshotell framgår att julbordet är för 43 personer och kombinerat med föreläsning. Underlag utvisande vad föredraget avser, vem som är föredragshållare eller kvitto avseende betald utbildningslokal saknas. Deltagarförteckning finns dock.
- Lönekostnader avseende administratör har bokförts i projektet. Författningsbeskrivning finns utvisande vilka arbetsuppgifter som den anställde skall utföra. Dock saknas underskrift av behörig person på denna. Enligt uppgift från avdelningsekonomen finns anställningsbevis.
- Ansvarig för projektet har erhållit arvoden på sammanlagt 57.000 kr. Ersättningen avser enligt tidrapport arbete med studiepatienter. Attesterad tjänstgöringsuppgift för utbetalt arvode finns. Däremot saknas underlag som utvisar att ersättning skall utgå för studiepatienter och med hur mycket. Hänvisning har endast skett till överenskommelse med verksamhetschef. Av underlaget framgår inte vilken datum och tidpunkt arbetet utförts.
- Projektet har blivit belastat med 116.436 kr avseende inköp av diverse elektronisk utrustning. Av projektbeskrivningen framgår att investeringar skall utgöras av 1 st bärbar dator, 7 st TV-apparater till patientrum samt 1 st videobandspelare. Vid vår granskning av fakturaunderlagen har vi funnit att inköpen inte överensstämmer med projektbeskrivningen. Inköp har skett av 1 st digitalkamera 16.720 kr, 2 st laserskrivare 4.626 kr, 3 st bärbara datorer 59.811kr, 6 st "Mobile messenger" 32.167 kr samt 3 st radioapparater 3.113 kr. Huvuddelen av inköpen har skett under november

Öhrlings

PRICEWATERHOUSECOOPERS

och december. Enligt intäktsfaktura (augusti), kostnadsfaktura avseende avslutningsfest för projektet (september) bör arbetet vara avslutat före november. Någon intäkt avseende försåld elektronisk utrustning finns inte under 2006.

Trollhättan 2008-01-03

Stefan Frifelt